

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

Αθήνα 26-06-2018
Αριθ. Πρωτ.: 569/90358

Προς: Διεύθυνση Κτηνιατρικής
Μητροπολιτικής Ενότητας
Θεσσαλονίκης
e-mail: dktinthess@pkm.gov.gr
S.Moraitis@pkm.gov.gr
Κοιν.: 1. Δ/νσεις Κτηνιατρικής
Περιφερειών
(με συνημμένα)
2. ΔΑΟΚ Περιφερειακών
Ενοτήτων
(με συνημμένα)
3. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
και Δήμοι της Χώρας
(με συνημμένα)

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερωτήματα σχετικά με τις προϋποθέσεις περί απόκτησης/ιδιοκτησίας ζώων συντροφιάς και των ελέγχων των μετακινήσεών τους

ΣΧΕΤ. 1. Το με αριθ. πρωτ. 236014/5088/15-5-2018 έγγραφο της Διεύθυνσης Κτηνιατρικής Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης
2. Το με αριθ. πρωτ. 174/30192/20-3-2018 έγγραφό σας με θέμα «Εντατικοποίηση των ελέγχων ζώων συντροφιάς»

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετ. 1. εγγράφου της υπηρεσίας σας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1) Σχετικά με τις περιπτώσεις που τα αιτήματα «αφορούν σε αδέσποτα ζώα που περισυλλέχθηκαν από ιδιώτες, σημάνθηκαν από ιδιώτες κτηνιάτρους και καταχωρίστηκαν στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων του ΥπΑΑΤ (ΔΗΒΔ) με στοιχεία ιδιοκτήτη τα στοιχεία αυτών που τα περισυνέλεξαν..» σας υπενθυμίζουμε ότι η πρακτική αυτή δεν είναι σύνηθες και οπωσδήποτε δεν είναι σύμφωνη με το πνεύμα και το γράμμα του ισχύοντος Ν. 4039/2012 και ειδικότερα:

A) Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 «.....Οι απαιτήσεις για την ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή των στοιχείων των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς εφαρμόζονται και για την ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς.....», και

B) Σύμφωνα με το εγχειρίδιο για την «ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ», το οποίο έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΥπΑΑΤ στην
ηλεκτρονική Διεύθυνση

http://www.minagric.gr/images/stories/docs/politis/Zoa_Syntrofias/eqxeiridio_katagrafhs_zoon.pdf.

«Ποιες ενέργειες ακολουθούνται εάν ανευρεθεί ένα ζώο συντροφιάς στον δρόμο;

Ένα ζώο που ανευρίσκεται στο δρόμο, είναι δυνατό: - να ανήκει σε κάποιον ιδιοκτήτη και να έχει βρεθεί πριν ή μετά την εμπρόθεσμη (εντός 5 ημερών) δήλωση της απώλειάς του, - να ανήκει σε κάποιον ιδιοκτήτη ο οποίος το έχει εγκαταλείψει, - να ανήκει σε κάποιον ιδιοκτήτη ο οποίος δεν έχει λάβει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε το ζώο να μην εξέρχεται ελεύθερα από το χώρο ιδιοκτησίας του, - να έχει προσωρινό κάτοχο τον Δήμο και να έχει επανενταχθεί στο φυσικό περιβάλλον, στο πλαίσιο του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, - να μην ανήκει σε κανένα φυσικό/νομικό πρόσωπο και να μην έχει περισυλλεγεί από το Δήμο, στο πλαίσιο διαχείρισης των αδέσποτων ζώων. Όταν ένας πολίτης βρει ένα ζώο συντροφιάς στο δρόμο απευθύνεται στο Δήμο, στα διοικητικά όρια του οποίου βρέθηκε το ζώο ή εναλλακτικά σε κάποιον ιδιώτη κτηνίατρο. Ο πιστοποιημένος κτηνίατρος του Δήμου ή ο πιστοποιημένος ιδιώτης κτηνίατρος, ελέγχει εάν το ζώο φέρει ηλεκτρονική σήμανση και εάν είναι καταγεγραμμένο στη ΔΗΒΔ. Αν ο ιδιοκτήτης του ζώου ανευρεθεί, το ζώο επιστρέφεται σε αυτόν. Αν ανευρεθεί ότι προσωρινός κάτοχος του ζώου είναι ο Δήμος, το ζώο επανεντάσσεται στο περιβάλλον, στο οποίο βρέθηκε, εφόσον δεν είναι άρρωστο ή τραυματισμένο. Σε περίπτωση που είναι άρρωστο ή τραυματισμένο ενημερώνεται ο Δήμος για να αναλάβει την περίθαλψή του. Αν δεν ανευρεθούν τα στοιχεία του ιδιοκτήτη του ζώου ή το ζώο δε φέρει ηλεκτρονική σήμανση, παραδίδεται στο Δήμο, ο οποίος έχει την αρμοδιότητα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς στην περιοχή ευθύνης του».

«Η αρμοδιότητα της περισυλλογής και της διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς ασκείται αποκλειστικά από τους Δήμους και τους συνδέσμους Δήμων. Ωστόσο, είναι δυνατό η αρμοδιότητα αυτή να ασκείται και από φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, μόνο εφόσον έχει προηγηθεί σχετική έγγραφη συμφωνία για τον σκοπό αυτό με τον αρμόδιο Δήμο. Τα αδέσποτα ζώα που περισυλλέγονται από φιλοζωικό σωματείο ή ένωση, δυνάμει της ανωτέρω έγγραφης συμφωνίας, καταγράφονται στη ΔΗΒΔ με προσωρινό κάτοχο το Δήμο».

Στις περιπτώσεις αδεσπότην ζώων συντροφιάς που προσκομίζονται από «φερόμενο ως ιδιοκτήτη» ο οποίος δεν εκπροσωπεί φιλοζωικό σωματείο που έχει έγγραφη συμφωνία με το Δήμο, ο ιδιώτης κτηνίατρος προκειμένου να σημάνει και να καταγράψει το ζώο πρέπει να ακολουθήσει τη διαδικασία που περιγράφεται παραπάνω και εάν δεν ανευρεθεί ιδιοκτήτης του πρέπει να καταγραφεί με προσωρινό κάτοχο το Δήμο στα διοικητικά όρια του οποίου βρέθηκε. Στη συνέχεια ο «φερόμενος ιδιοκτήτης» εφόσον επιθυμεί να υιοθετήσει το ζώο που βρήκε, **πρέπει να ενημερώσει το Δήμο και να ακολουθήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 7, η οποία έχει ως εξής:** «Σε κάθε περίπτωση τα ζώα συντροφιάς, που υιοθετούνται, σημαίνονται άμεσα ηλεκτρονικά και καταγράφονται στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση με τα πλήρη στοιχεία του προσωρινού και του οριστικού ιδιοκτήτη τους και υποβάλλονται σε αποπαρασίτωση και εμβολιασμό. Κατά την παράδοση ενός ζώου για υιοθεσία υπογράφεται η «Δήλωση Υιοθεσίας ζώου από νέο

ιδιοκτήτη» μεταξύ του υπευθύνου του καταφυγίου ή του φιλοζωικού σωματείου και του νέου ιδιοκτήτη, σύμφωνα με το Υπόδειγμα «Δήλωση Υιοθεσίας Ζώου» του Παραρτήματος».

Σε απάντηση του ερωτήματος Α.1), όπου ζητείται να διευκρινιστεί στην περίπτωση μεταβίβασης ιδιοκτησίας από προηγούμενο ιδιοκτήτη εάν ως «επίσημο έγγραφο απόκτησης του ζώου» θεωρείται η υπεύθυνη δήλωση αλλαγής ιδιοκτήτη, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

α) Εάν το ζώο είναι ήδη καταγεγραμμένο στη ΔΗΒΔ με το όνομα του «παλιού» ιδιοκτήτη τότε ισχύει η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση, **υπό την προϋπόθεση ότι έχει ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1. ε) του ν. 4039/2012 και έχει ενημερωθεί ο αρμόδιος Δήμος.**

β) Εάν το ζώο δε φέρει σήμανση και δεν έχει καταγραφεί στη ΔΗΒΔ με το όνομα του παλιού ιδιοκτήτη τότε ο πιστοποιημένος κτηνίατρος δεν μπορεί να ακολουθήσει τη διαδικασία «αλλαγής ιδιοκτήτη δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς» που προβλέπεται στην με αριθ. πρωτ. 2047/68259/13-6-2018 εγκύκλιο της Γενικής Διεύθυνσης Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής και δεν επαρκεί η υπεύθυνη δήλωση για να τεκμηριώσει την κατοχή του ζώου. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να προσκομίσει τα έγγραφα τεκμηρίωσης που αναφέρονται στο έγγραφο 174/30192/20-3-2018 του ΥπΑΑΤ. Εφόσον δεν είναι εφικτή η τεκμηρίωση με τους τρόπους που προαναφέρθηκαν τότε ο πιστοποιημένος κτηνίατρος πρέπει να ενημερώσει άμεσα τον αρμόδιο Δήμο και εφόσον ο Δήμος δεν ανταποκριθεί, τον αρμόδιο εισαγγελέα.

Σε απάντηση του Α.2) ερωτήματός σας σημειώνεται ότι σύμφωνα με το ν. 4039/2012, άρθρο 9, παράγραφος 7, το μοναδικό έγγραφο που δύναται να αποτελεί «επίσημο έγγραφο» απόκτησης του ζώου δια υιοθεσίας είναι η Δήλωση Υιοθεσίας, πρότυπο της οποίας περιλαμβάνεται στο Παράρτημα 4 του νόμου. Διευκρινίζεται ότι στο έγγραφο με αριθ. πρωτ. 174/30192/20-3-2018 «Εντατικοποίηση των ελέγχων των ζώων συντροφιάς» στο σημείο που αναφέρεται το «Συμβόλαιο Υιοθεσίας» εννοείται η Δήλωση Υιοθεσίας. Επιπλέον όσον αφορά στη βεβαίωση του Δήμου, διευκρινίζεται ότι αυτή αφορά στην περίπτωση που έχει παρέλθει διετία από την υιοθεσία του ζώου και ο ιδιοκτήτης δεν έχει τη Δήλωση Υιοθεσίας και επιπλέον δεν έχει διατηρηθεί στο αρχείο του Δήμου ή του καταφυγίου. Σε καμία άλλη περίπτωση η βεβαίωση του Δήμου δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη Δήλωση Υιοθεσίας. Επισημαίνεται ότι η βεβαίωση χορηγείται, εφόσον η υιοθεσία έχει πραγματοποιηθεί με τη διαδικασία του άρθρου 9 παράγραφος 7 και προκύπτει από άλλη τεκμηρίωση που υπάρχει στο καταφύγιο ή στο Δήμο (π.χ. βιβλία εισόδου-εξόδου, καρτέλες ζώων κλπ).

Σε απάντηση του ερωτήματος Α.3) σας παραπέμπουμε στις απαντήσεις στα ερωτήματα Α.1) και Α.2), ενώ παράλληλα διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση που το ζώο συντροφιάς καταγράφεται για πρώτη φορά στη ΔΗΒΔ, η νόμιμη απόκτηση και κατοχή του ζώου πρέπει να αποδεικνύεται στον πιστοποιημένο κτηνίατρο που διενεργεί τη σήμανση και την καταγραφή, με επίσημα έγγραφα.

Όσον αφορά τη σαφή νομοθετική ρύθμιση του θέματος, επισημαίνεται ότι όταν στους Νόμους δεν περιγράφονται σαφώς ορισμένες διαδικασίες, οφείλει η Διοίκηση με

διευκρινιστικές εγκυκλίους να ρυθμίζει το θέμα προς την κατεύθυνση που ορίζει η τελεολογική ερμηνεία του Νόμου. Στην περίπτωση του ν. 4039/2012 η ερμηνεία για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των διατάξεών του γίνεται με γνώμονα και στόχο πάντα την προστασία των ζώων συντροφιάς.

2) Σε απάντηση του ερωτήματος Β.1)

α) Υπενθυμίζεται ότι οι Δήμοι έχουν την ευθύνη της συνολικής εποπτείας της εφαρμογής του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων. Στους Δήμους για την επίτευξη των στόχων του ν. 4039/2012 λειτουργούν οι πενταμελείς επιτροπές παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, στις οποίες τα δύο μέλη ορίζονται από φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις.

β) Οι Δήμοι οφείλουν να ελέγχουν τα αιτήματα προς υιοθεσία με γνώμονα τη διασφάλιση της ευζωίας των ζώων συντροφιάς, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη των πενταμελών επιτροπών, οι οποίες είναι αρμόδιες για την παρακολούθηση του προγράμματος. Συνεπώς, σαφώς οι Δήμοι με εισήγηση της πενταμελούς επιτροπής, δύναται να απορρίπτουν αιτήματα των ενδιαφερομένων για υιοθεσία εφόσον δεν υπάρχουν τα εχέγγυα της διασφάλισης της προστασίας και της ευζωίας των ζώων αυτών και δεν τηρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις που ορίζει η ισχύουσα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία και ειδικότερα το άρθρο 4 του ν. 2017/1992.

γ) Σχετικά με την «τάξη μεγέθους της πληθώρας» των αιτημάτων για υιοθεσία, ο κάθε αρμόδιος Δήμος θα πρέπει να εξετάζει τα αιτήματα κατά περίπτωση και όταν υπάρχουν υπόνοιες ότι δε διασφαλίζεται η ιχνηλασιμότητα και η ευζωία των ζώων, τα αιτήματα πρέπει να απορρίπτονται.

Επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αριθ. 130/2013 «...αναδεικνύεται ως υπαρκτή η περίπτωση της συγκέντρωσης μεγάλου αριθμού αδέσποτων ζώων (π.χ. σκύλων) από ιδιώτη, προκειμένου να τους παράσχει συνθήκες επιβίωσης. Η περίπτωση αυτή δεν μπορεί να ενταχθεί στις συνήθεις περιπτώσεις διατήρησης ζώων από ιδιώτη σε κατοικία του κυρίως (ή και εκτός αυτής) για λόγους ζωοφιλίας ή συντροφιάς, αφού πρωταρχικός σκοπός της κατά το άνω ιστορικό συγκέντρωσης ζώων, όπως μαρτυρά ο μαζικός τρόπος περισυλλογής τους, είναι η διάσωσή τους και όχι η πρόθεση για τη συνεχή για ιδιωτικούς λόγους (συντροφιά, φύλαξη) διατήρησή τους. Πρόκειται συνεπώς, για άσκηση με εθελοντικό τινά τρόπο της αρμοδιότητας δημόσιας υπηρεσίας που έχει κατά το άρθρο 9 του Ν. 4039/2012 ανατεθεί στους Δήμους. Με την έννοια αυτή εκείνος που συγκεντρώνει αδέσποτα ζώα, κατά ως άνω, έχει μεν τις υποχρεώσεις του ιδιοκτήτη ζώων συντροφιάς κατ' εφαρμογήν των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 του ως είρηται Νόμου, αλλά υπόκειται και σε κάθε περαιτέρω υποχρέωση που προβλέπεται για τους Δήμους κατά το άρθρο 9 του ίδιου νόμου, όπως ότι τα ζώα οδηγούνται σε υπάρχοντα καταφύγια κ.λ.π. και ενδεχομένως υποβάλλονται σε ευθανασία (παρ. 4), ότι υπάρχει η δυνατότητα για υιοθεσία τους και ότι γίνεται σήμανσή τους σε βάση δεδομένων (παρ. 7) κ.α. Οι ενέργειες αυτές επιβάλλουν από τη φύση τους τη στενή συνεργασία όσων ασχολούνται με την ως άνω δραστηριότητα με τους κατά τόπον

Δήμους, ώστε η εφαρμογή των προεκτεθεισών ρυθμίσεων, που πρωταρχικώς έχουν ως αποδέκτες προς εφαρμογήν τους Δήμους, πραγματοποιεί κατά τον πλέον εντελή τρόπο».

Σε απάντηση του ερωτήματος Β2):

α) Σύμφωνα με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία (Οδηγία 92/65/ΕΟΚ) που διέπει το εμπόριο σκύλων και γατών και καλύπτει όλες τις μετακινήσεις των ζώων αυτών που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «μη εμπορικού χαρακτήρα», οι απαιτήσεις προκειμένου να εκδοθεί ένα υγειονομικό πιστοποιητικό, σε συμμόρφωση προς την παραπάνω οδηγία, είναι οι ακόλουθες:

- το ζώο να είναι εμβολιασμένο κατά της λύσσας και ο εμβολιασμός να είναι σε ισχύ,
- το ζώο να συνοδεύεται από διαβατήριο, κατάλληλα συμπληρωμένο και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013
- να πληρούνται οι απαιτήσεις των άρθρων 4 και 10 της οδηγίας 92/65/ΕΟΚ και οι εκμεταλλεύσεις προέλευσης να είναι καταχωρημένες από τις αρμόδιες κτηνιατρικές υπηρεσίες, σύμφωνα με την παραπάνω οδηγία.
- να έχει πραγματοποιηθεί από ιδιώτη κτηνίατρο κλινική εξέταση του ζώου εντός 48 ωρών από το ταξίδι και να έχει καταχωρηθεί στο αντίστοιχο πεδίο του διαβατηρίου.

β) Εφόσον κατά τον έλεγχο που διεξάγει μια δημόσια ελεγκτική αρχή υπάρχουν υπόνοιες για παράνομες πράξεις που ο έλεγχός τους ξεπερνά τα όρια αρμοδιοτήτων της εν λόγω υπηρεσίας, υποχρεούται να απευθυνθεί στις αρμόδιες αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές.

γ) Για να εξασφαλιστεί ότι εκδίδοντας υγειονομικά πιστοποιητικά σε αιτούντες για μαζικές και κατ' εξακολούθηση μετακινήσεις «υιοθετημένων» ή «μεταβιβασμένων» πρώην αδέσποτων ζώων σε πολίτες ή φιλοζωικά σωματεία του εξωτερικού με δηλωθέντα σκοπό την περαιτέρω μεταβίβαση της «ιδιοκτησίας» για να μη γίνονται οι υπάλληλοι άθελά τους «συνεργοί» σε υποθέσεις παράνομης εμπορίας, **πρέπει να διασφαλίζεται ότι τηρείται απαρέγκλιτα ο ισχύων νόμος.** Ειδικότερα σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο

ε) «Υποχρεώσεις ιδιοκτητών δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς. 1. Ο ιδιοκτήτης του δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς υποχρεούται:

ε) να μην εγκαταλείπει το ζώο του, ενώ σε περίπτωση που επιθυμεί να αποχωριστεί το ζώο συντροφιάς, πρέπει να γνωστοποιεί στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου του τόπου της κατοικίας του την πρόθεση του αυτή, να το παραδίσει σε αυτόν και να λαμβάνει από πιστοποιημένο κτηνίατρο αντίγραφο της μεταβολής της εγγραφής του ζώου του στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς, όπου θα αναφέρεται ο Δήμος ως προσωρινός κάτοχος του αδέσποτου πλέον ζώου.».

Επομένως η διαδικασία «ΑΛΛΑΓΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΔΕΣΠΟΖΟΜΕΝΟΥ ΖΩΟΥ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ» που περιγράφεται στην παράγραφο 3 της υπ' αριθ. 20147/68259/13-6-2016 εγκυκλίου αναφέρεται στο σημείο που ο ιδιοκτήτης λαμβάνει από πιστοποιημένο κτηνίατρο αντίγραφο της μεταβολής εγγραφής του ζώου στη βάση και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να παρακαμφθεί η ενημέρωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Δήμου και η παράδοση του ζώου στο Δήμο εφόσον κριθεί από το Δήμο απαραίτητο. Είναι απολύτως κατανοητό ότι εγκύκλιος δε δύναται να τροποποιήσει νόμο, παρά μόνο να εξειδικεύσει τη διάταξη του νόμου ή να την ερμηνεύσει χωρίς να την τροποποιήσει. Συνεπώς εφόσον ο ιδιοκτήτης θέλει να δώσει σε άλλο φυσικό πρόσωπο το ζώο του, θα πρέπει να το γνωστοποιήσει στο Δήμο

που κατοικεί, να εγγραφεί το ζώο στη βάση δεδομένων με προσωρινό κάτοχο το Δήμο, να υπογραφεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 9 του ν. 4039/2012 δήλωση υιοθεσίας από το Δήμο και το νέο ιδιοκτήτη και στη συνέχεια να παρουσιαστεί ο νέος ιδιοκτήτης σε πιστοποιημένο κτηνίατρο και να πραγματοποιηθεί η αλλαγή των στοιχείων του στη ΔΗΒΔ.

Σε απάντηση του ερωτήματος Β3) υπενθυμίζεται ότι πρέπει σε κάθε περίπτωση να διασφαλίζεται η ιχνηλασιμότητα σε προηγούμενο στάδιο και ότι τα στοιχεία που εισάγονται στη ΔΗΒΔ των ζώων συντροφιάς να είναι αξιόπιστα, τόσο στο μέρος που αφορά το ζώο, την προέλευσή του και τη νόμιμη κατοχή του από φυσικό πρόσωπο, όσο και στα στοιχεία του ιδιοκτήτη/κατόχου και **πάντα σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.**

Επειδή οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν την τήρηση της εθνικής νομοθεσίας όσον αφορά την ευζωία και την καλή μεταχείριση των ζώων συντροφιάς και την προστασία τους από την εκμετάλλευση, σας υπενθυμίζουμε ότι πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις του ν. 4039/2012 όπως ισχύει, καθώς επίσης και οι διατάξεις του ν. 2017/1992 και ειδικότερα το άρθρο 12 «Μείωση του αριθμού των αδέσποτων ζώων». Στο άρθρο 12 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης για την προστασία των ζώων συντροφιάς που ισχύει σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. και έχει κυρωθεί με το ν. 2017/1992 (Α 31) προβλέπεται ότι «β) Τα μέρη υποχρεούνται να αντιμετωπίσουν:

αα) το μόνιμο καθορισμό της ταυτότητας ως προς τους σκύλους και τις γάτες με κατάλληλα μέσα, που δεν προκαλούν μικρούς ή περαστικούς πόνους, οδύνες ή αγωνίες όπως είναι το τατουάζ, που συνοδεύεται από την εγγραφή του αριθμού, τα ονόματα και τις διευθύνσεις των ιδιοκτητών.

ββ) τη μείωση της μη ελεγχόμενης αναπαραγωγής στους σκύλους και στις γάτες με τη πραγματοποίηση της στειρώσής τους.

γγ) την ενθάρρυνση του ατόμου που βρίσκει έναν αδέσποτο σκύλο ή γάτα, ώστε να το επισημάνει στην αρμόδια αρχή.»

3) Σε απάντηση του Γ) ερωτήματος «εάν νομιμοποιούνται οι κτηνιατρικές υπηρεσίες, στις περιπτώσεις αιτημάτων για έκδοση υγειονομικού πιστοποιητικού να απαιτούν την εκ των προτέρων επικαιροποίηση στη ΔΗΒΔ των στοιχείων της ιδιοκτησίας του ζώου πριν την δεκαπενθήμερη προθεσμία που παρέχει ο νόμος για τη δήλωση μεταβολής των στοιχείων ιδιοκτησίας του ζώου», υπενθυμίζεται ότι ένας νόμος δεν είναι δυνατόν να προβλέπει όλες τις περιπτώσεις και στις περιπτώσεις που δεν είναι οι συνήθεις, ο νόμος ερμηνεύεται με βάση το σκοπό του που είναι η προστασία των ζώων συντροφιάς και η αξιοπιστία των δεδομένων της ΔΗΒΔ.

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε) «Υποχρεώσεις ιδιοκτητών δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς. 1. Ο ιδιοκτήτης του δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς υποχρεούται: ε) να μην εγκαταλείπει το ζώο του, ενώ σε περίπτωση που επιθυμεί να αποχωριστεί το ζώο συντροφιάς, πρέπει να γνωστοποιεί στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου του τόπου της κατοικίας του την πρόθεση του αυτή, να το παραδίδει σε αυτόν και να λαμβάνει από πιστοποιημένο κτηνίατρο αντίγραφο της μεταβολής της εγγραφής του ζώου του στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς, όπου θα αναφέρεται ο Δήμος ως προσωρινός κάτοχος του αδέσποτου πλέον ζώου.»

Επομένως η διαδικασία «ΑΛΛΑΓΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΔΕΣΠΟΖΟΜΕΝΟΥ ΖΩΟΥ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ» που περιγράφεται στην παράγραφο 3 της υπ' αριθ. 20147/68259/13-6-2016 εγκυκλίου αναφέρεται στο σημείο που ο ιδιοκτήτης λαμβάνει από πιστοποιημένο κτηνίατρο αντίγραφο της μεταβολής εγγραφής του ζώου στη βάση, αφορά την επικαιροποίηση των στοιχείων της ΔΗΒΔ και σε καμία περίπτωση δε νοείται να παρακάμπτεται η ενημέρωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Δήμου και η παράδοση του ζώου στο Δήμο, εφόσον κριθεί απαραίτητο. Είναι κατανοητό ότι η εγκύκλιος δε δύναται να τροποποιήσει την ουσία διάταξης νόμου, παρά μόνο να εξειδικεύσει τη διάταξη του νόμου ή να την ερμηνεύσει χωρίς να την τροποποιήσει.

Εφόσον ο ιδιοκτήτης θέλει να δώσει σε άλλον το ζώο του θα πρέπει να το γνωστοποιήσει στο Δήμο, να εγγραφεί το ζώο στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων με προσωρινό κάτοχο το Δήμο, να υπογραφεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 9 του ν. 4039/2012 δήλωση υιοθεσίας από το Δήμο και το νέο ιδιοκτήτη και στη συνέχεια να παρουσιαστεί ο νέος ιδιοκτήτης σε πιστοποιημένο κτηνίατρο και να πραγματοποιηθεί η αλλαγή ιδιοκτήτη. Εφόσον δεν έχει τηρηθεί η εν λόγω διαδικασία που προβλέπει ο νόμος δεν τεκμηριώνεται η νόμιμη κατοχή του ζώου. Ακόμα και στην περίπτωση όμως που έχει τηρηθεί η διαδικασία παράδοσης στο Δήμο και ο ιδιοκτήτης έχει αποκτήσει νόμιμα το αδέσποτο ζώο, δεν μπορεί να το καταγράψει απευθείας σε άλλον κάτοικο εξωτερικού χωρίς τη μεσολάβηση του Δήμου και πάντα μόνο με πληρεξούσιο με βέβαιη χρονολογία.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 4039/2012 παράγραφος 8 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 παρ.6 του ν.4384/2016 (Α 78) «8. Στην περίπτωση υιοθεσίας των αδέσποτων ζώων συντροφιάς από ενδιαφερόμενο νέο ιδιοκτήτη, φυσικό πρόσωπο ή φιλοζωικό σωματείο, που δεν είναι μόνιμος κάτοικος της Ελλάδας ή δεν έχει την έδρα του στην Ελλάδα, η υιοθεσία πραγματοποιείται με την παράδοσή τους στον ενδιαφερόμενο νέο ιδιοκτήτη ή σε νόμιμο εκπρόσωπό του ή πληρεξούσιό του και η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με βέβαιη χρονολογία, υπό την προϋπόθεση ότι τα ζώα έχουν στερηθεί, σημανθεί και καταγραφεί στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση δεδομένων με τα πλήρη στοιχεία του προσωρινού κατόχου τους και τα πλήρη στοιχεία του νέου ιδιοκτήτη, τα οποία προκύπτουν από επίσημο αποδεικτικό έγγραφο.»

Σύμφωνα με τη επιστημονική έκθεση της Βουλής των Ελλήνων (Β' Διεύθυνση Επιστημονικών Μελετών, Τμήμα Νομοτεχνικής Επεξεργασίας Σχεδίων και προτάσεων Νόμων) επί του σχεδίου νόμου «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό» το οποίο ψηφίστηκε και τέθηκε σε ισχύ με το νόμο 4039/2012 αναφέρεται: «Αντιστοίχως, ως κάτοχος ζώου θεωρείται αυτός που έχει τη φυσική εξουσία επί του ζώου και το χρησιμοποιεί ή το εκμεταλλεύεται οικονομικώς, και μάλιστα όχι παροδικώς (βλ. Απ. Γεωργιάδη – Μ. Σταθόπουλο, Αστικός Κώδικας, Κατ' άρθρον ερμηνεία IV, Ειδικό Ενοχικό, 1982, σελ. 762επ.)».

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 2, σημείο γ) του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013, ως «ιδιοκτήτης» του ζώου συντροφιάς θεωρείται το φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται ως ιδιοκτήτης στο έγγραφο αναγνώρισης (διαβατήριο), ο οποίος οφείλει να υπογράψει στο μέρος I του διαβατηρίου «στοιχεία κατόχου».

Κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας της Δ/νσης Υγείας των Ζώων με την Επιτροπή της Ε.Ε. και προκειμένου να διευκρινιστούν τυχόν αμφιβολίες και να δοθούν σχετικές οδηγίες, επιβεβαιώθηκε ότι **ο κάτοχος μπορεί να είναι μόνο φυσικό πρόσωπο και να υπογράφει στο διαβατήριο του ζώου παρουσία του κτηνιάτρου που εκδίδει το τελευταίο**. Κατά συνέπεια, ακόμη και εάν το ζώο, προτού μετακινηθεί στο εξωτερικό, έχει υιοθετηθεί από φιλοζωικό σωματείο ή φυσικό πρόσωπο που είναι κάτοικος εξωτερικού και δεν έχει επισκεφτεί τη χώρα μας, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να καταγράφεται ως «ιδιοκτήτης» στην αντίστοιχη ενότητα του διαβατηρίου του ζώου.

4) Σε απάντηση του Δ) ερωτήματος σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με τη συνθήκη για την προστασία των ζώων, όπως κυρώθηκε με το ν. 2017/1992 και ειδικότερα σύμφωνα με το άρθρο 4 περί κατοχής, οι υποχρεώσεις ευζωίας που απορρέουν από τη συνθήκη αναφέρονται στον κάτοχο, για τον οποίο ορίζεται: «Κατοχή 1. Κάθε άτομο, που έχει ένα ζώο συντροφιάς ή έχει δεχθεί να ασχοληθεί με αυτό πρέπει να είναι υπεύθυνο για την υγεία και τη φυσική του κατάσταση. 2. Κάθε άτομο, που έχει ένα ζώο συντροφιάς ή ασχολείται με αυτό, πρέπει να του παρέχει τις εγκαταστάσεις, τις φροντίδες και την προσοχή που λαμβάνουν υπόψη τους τις συνήθειές του σύμφωνα με το είδος και τη φυλή του.

Και κυρίως: α) να του παρέχει σε επαρκή ποσότητα, την τροφή και το νερό που χρειάζεται, β) να του παρέχει τις κατάλληλες δυνατότητες άσκησης, γ) να λαμβάνει όλα τα λογικά μέτρα για να μην το αφήσει να δραπετεύσει....».

Λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 του ν. 4039/2012 «Άρθρο 22 Τελικές και μεταβατικές διατάξεις. 1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν θίγουν άλλες διατάξεις νόμων ή διεθνών συμβάσεων, που κυρώθηκαν με νόμο και προβλέπουν μεγαλύτερη προστασία σε οποιοδήποτε είδος ζώου....», ιδιοκτήτης ενός ζώου δύναται να είναι το φυσικό πρόσωπο, το οποίο αναγράφεται στο έγγραφο αναγνώρισης (βιβλιάριο ή διαβατήριο) και σε περίπτωση που η κυριότητα του ζώου ανήκει σε νομικό πρόσωπο, το φυσικό πρόσωπο που αναγράφεται στο έγγραφο αναγνώρισης είναι ο κάτοχος του συγκεκριμένου ζώου.

Συνημμένα
1 και 2 σχετικά

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ι. ΤΣΙΡΩΝΗΣ